

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS HAJDUMEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:		Vidékre küldve:	
Helyben.			
Egy évre	10 kor. — fill.	Egy évre	16 kor. — fill.
Fél évre	5	Fél évre	8
Negyed évre	2	Negyed évre	4
Egy óra	—	Egy óra	1
Egyesszám ára 4 fillér.			

Főszerkesztő: **BENEDEK JÁNOS.**

Felelős szerkesztő: **IFJ. MÓRICZ PÁL.**

Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díjak:

Hat hasábos petit sor 10 fillér. Nagyobb terjedelmű és többször megjelenő hirdetések jutányosan. — Apró hirdetés minden sor 4 fillér.

Cura pastoralis a szásznál.

Ennek a hónapnak 14-én a Nagy-Szebentől 20 km.-re fekvő Szászujfaluban jártam ennek a lapnak a felelős szerkesztőjével. A falunak a szász lakossága mindössze 400. A többség oláh. Itt hallottuk, hogy mit tesz a szász intelligencia a népért. Örömmel hallottuk és tapasztaltuk különösen azt, hogy a szász pap miként fogja fel hivatalát. Elmondhatnám ezt általánosan a nélkül, hogy valamelyik lelkész felemlítném; elmondhatnám akként, hogy leírnám külön-külön, melyik közösségben mi mindent tesz a lelkész a népért, de talán legjobb lesz, ha a szászujfalusi ev. luth. lelkész dr. Roth János tevékenységét írom le; így könnyebben lehet a mondókat ellenőrizni.

Dr. Roth János négy évvel ezelőtt még más egyházban volt pap. A faluban kerégyártó nem volt. A földművesek a szomszéd községbe mentek, ha a lőcs vagy a szekéroidal eltört. A papnak ez az idővesztés és pénzkidadás nem tetszett. Szerszámot vett Szebenben, önmagától megtanulta a szekér egyes részei készítését és aztán megtanította rá a hiveit. Szászujfaluba magával vitte a szerszámát, műhelyét lakása alatt a földszinten rendezte be. Tovább tanult önmagától.

Megtanult gereblyét, favillát, gyalogszéket stb. készíteni és a hiveinek télenként tanfolyamot tart ezekből. Most már a hiveinek legnagyobb része maga készíti házi eszközeit takarékosságból.

A hivei sarlóval arattak, kiszámította, megmagyarázta nekik, hogy ez drága, ezzel nem lehet kijönni. A hivei hitték is nem is, de nem követték. Vett kaszát, csapót készített és kiment maga aratni, hogy meggyőzze hiveit. Hivei kinevették, mert még addig olyat nem láttak, hogy a buzát kaszával vágják. Mivel a hivei meggyőződtek, hogy kaszával gyorsabban megy az aratás, a következő aratásra már kaszával készültek. Azóta mindnyájan kaszával aratnak.

A szásznál lévén a föld: ösödöktől kezdve az volt a szokás, hogy a szász az oláh egész családját élelmezte tavasztól őszig ha lehetett dolgozni, ha nem, este az oláh még a sertésének is kért egy kis maradékot úgy ment haza. Amikor dolgozott az oláh akkor napszámot is kapott, ha esett — mint mondám — csak kosztot családjával, sertésével együtt. Az összes napszámot ősszel fizette a gazda. Ennek az lett a következménye a legtöbb esetben, hogy néhány év múlva a szász vagyona az oláh ült be. A pap nem kímélve a fáradságot, addig

beszélt hívének, míg felhagytak ezzel a szokással. Azóta az oláh nem ül be a szász vagyonaiba.

Még egy pár éve a praedicatori állás be volt töltve Szászujfalun. Ez a praedicatori, vagy mint ők mondják: praedigori állás több, mint nálunk a kápláni állás. Ezek a praedikátorok nősek. A ház, a föld, melyet használnak a praedigori állás javára van telekkönyvezve. Mivel a hivek száma kevés és a teendőket a pap egymaga is el tudja végezni, ennél fogva a praedigori állást megszüntették. A házból, a hol lakott Gesellschafshaus-t (magyarra nem jól lehet fordítani. Az ilyen helyiséget mindenféle társas összejövetelekre használják) csináltak. Itt tartják a táncmulatságot és nem a kocsmában, hogy el ne fajuljon.

Ezenkívül hetenként két estén a férfiak jönnek össze, egy estén pedig az asszonyok. Ilyenkor a pap gazdasági dolgokat, vallást és történelmet magyaráz nekik, egyúttal a politikai életben történt eseményeket is közli a hivei műveltségi fokának megfelelő terjedelemben.

Ebben áll Dr. Roth János tevékenysége az egyházi életen kívül.

Ezzel azonban még nincs vége a dolognak.

A tevékenységből a papné is kiveszi a részét. A szászujfalusi papné,

Az első siker.

Elbeszélés.

Írta: **Jacques Dormand.**

Egy nap a következő levelet kaptam:
Igen tisztelt uram!

Nagy örömmel szolgál, hogy önt arról értesíthetem, hogy az ön „Fecskék“ című könyvének az első kiadását már utolsó szálig elkaptok és így ajánlatos volna második kiadást nyomtatni. Fölkérem, hogy az ügy megbeszélése végett engem legközelebb meglátogatni szíveskedjék.

Kiváló tisztelettel

M a s s o l,
könyvkiadó.

Alig tudtam a meglepetésből és örömből felocsudni. Mindenesetre meglepetésem nagyobb volt örömömnél. A „Fecskék“, első verskötetem elfogyott! Alig voltam akkor huszonhárom éves és nem volt Párisban befolyásos ismerősöm, de sőt egyetlen sor reklám sem jelent meg a könyvekről a lapokban. És ez a váratlan, hihetetlen eredmény mindössze egy hónap eredménye!

... Tehát siker, valódi siker? ... Tehát igazán volna tehetség bennem? És ha ezek az egyszerű versikék ennyire tetszettek, milyen sikere lehetne egy regénynek? Azonnal hozzá is fogok, hiszen különben is már régen forgatok egy tervet a fejemben. A regény után pedig jöjjön a színház, a világot jelentő deszkák, a melyek egy csapásra felemelik az írókat a hírnév, dicsőség, vagyon büszke magaslatára.

Tízszor is elolvastam a kiadóm levelét és ragyogó arccal jártam fel-alá szobámban, karjaimmal a levegőt kaszálva.

— Mi bujt beléd, fiam?

Nagyapám arca, ez a jószágos, simára beretvált arc, nagy orrával és élénk szemével — toppant elém.

— Olvasd csak, nagyapa!

Átfutotta a levelet, aztán mondta:

— No már miért is ne? Én a verseidet mindig szépnek találtam.

— Hisz ez eppenséggel hihetetlen siker a mai korban, a mikor az emberek egyáltalán nem olvasnak verseket.

— Olvassák a tiédet s ez neked elég.

— Meghiszem azt!

— Most ez tett annyira boldoggá?

— Persze. Képzelheted, nagyapa!

— No, ez a földolog. Ha az ember boldog, akkor mindene van.

Felórával később már ott voltam a Massol testvérek irodájában. A főnök el volt foglalva. Leültem egy székre és vártam, a míg reám került a sor. A várakozás alatt eszembe jutott az az emlékeztető nap, a mikor először jöttem ide hónom alatt a verseim kéziratával, szívdobogva, reménnyel és lemondással eltelve. Hogy fogadott ez az üzletszerű udvarias, de hideg kereskedő! Eleinte kerekén megtagadta és azt mondta, ha még regény volna, könnyebben menne, de versek! Versek! De később beleegyezett miután üzletszerűen kikötötte, hogy a nyomtatás költségeit én fedezem. De mennyi dolog volt még azután! Előbb a korrekturákat átnézni, amelyek nedves ivékbe voltak szedve és hemzsegték a hibáktól, úgy hogy kétségbe kergethették az embert. — Akkor aztán a címlap ügyes összeállítása következett, a tetszetős forma, a mely csábitsa a vevőket. Majd a tiszteletpéldányok és a kritikusok neveinek, címének listája. — Végre megjelent a kirakatban az első könyv!

épen úgy mint a többi papné kézimunkára tanítja a falu leányait és megtanítja szöni, fonni finomabb dolgokat.

A szász papi házaknál nem azzal dicsekesznek, hogy a tiszteletes asszony, vagy a kisasszony hányféle pálinkát és tortát tud készíteni, — noha ezt is tudnak — hanem ha a vendég már nem először van ott, akkor a ládából kiszedik az abroszt, asztalkendőt, törülközőt, a kisebb gyermekek hálóingeit stb. a melyek mind otthon készültek és megmondják hogy melyik rakást csinálta a mama, melyiket az egyik, és másik kisasszony. A papkisasszonyok férjhez menési ideje akkor jön el, a mikor a kelenyét megszóttte, varrta, fonta a kisasszony. — Mig a láda tele nincs, addig jókor jön a kérő. A fehérenemű készítés akként megy, hogy vet a pap lent és kendert.

Ennek minden munkája a családtól telik ki, törés, gerebelis stb. A finomabb tárgyak, mint abrosz, asztalkendő, lenfonalból vannak. A fonás, szövés szintén a család dolga. Olykor gyapot fonalat is vesznek és abból is szönek.

Hogy ne maradjak meg a szász-ujfalusi pap családjánál, a kinek a leánya különben a szövés, varrás, fonás mellett festő, csak Binder Lotte kisasszonyt a kaczai (Segesvár és Brassó között a vasut vonal mentén fekszik Kacza) pap leányát emlitem meg, a kinek a szöttét-fontát legközelebb lát-

Végre megnyílt az ajtó és Massol ur szinte atyai hangon hívott be a szobájába.

— Egy kötet vers egy hónap alatt ki fogyott! Magunk közt szólva én nem is értem — mondta mosolyogva. Ez ugyan nem volt hízelgő reám nézve, de bizony magam is úgy véltem.

— Furesa dolog ez az ön könyveivel. Veszik, veszik, de nem beszélnek róla. Igazán furesa.

Hangosan felkaczagott, de aztán gyorsan megállapodtunk, hogy a legrövidebb idő alatt újabb ötszáz kötetet nyomtatunk, nehogy a kelendőséget megállítsuk. És valóban néhány nap múlva ott pompázott a könyvem a kirakatokban ismét, ezzel a büszkefelirattal: Második kiadás.

Első sferem hatásában nekifeküdtem újabb munka megírásához. Irtam egy vigjátékot, a melynek az a szerenese jutott, hogy kedvezően fogadták az Odéonban. Aztán két drámát, a melynek egyikét pláne a Comédieben mutatták be. Így lett belőlem ugynevezett autéur arrivé.

Multak az évek és régen elfelejtettem már az első könyvem. Ekkor ért életem egyik legnagyobb csapása elvesztettem jó nagyapámat, ifjuságom örét.

Sohsem feledem azt a pillanatot, a mikor egy honappal halála után először ismét a szobájába léptünk lábujjhegyen, meghatottan, mert minden tárgy úgy volt, a mint utolsó órájában hagyta. Nem akartuk eddig érinteni, de most át kellett adnunk a halott szobáját az életnek is. Kezdődött a takarítás.

Egyszerre valaki felkiáltott:

tam. Ez a kisasszony most végezte mindenből kitünően a harmadévi tanítóképzőt, tehát elég művelt! Ezt a művelt szót azért hangsúlyoztam, mert az alföldi felfogás szerint vagy művelt nő, vagy házias, de a mind a kettő nem lehet. Tessék a szászokhoz járni és megnézni nem lehet-e?

Tudom, hogy a kiknek neveit megemlítettem, nem veszik ezt tőlem jó néven, de kénytelen voltam vele, mert az Alföldön ezek hihetetlenek s ha neveket nem említek, semmit se hisznek el a fentebbiekből, ezért kérem bocsánatukat, remélve, hogy nem tagadják meg azt!

Nemzeti követelmények.

Debreczen, június 23.

Mindjobban és jobban kialakul a helyzet, hogy nemzeti engedmények nélkül most már kabinetet alakítani nem lehet s annak a miniszterelnöknek, ki a zavaros viszonyok rendezését magára vállalja, engedményeket kell hozni magával. Fejérváry és Tisza István kudarcza jellemzi e helyzetet legjobban, hogy a nyers erőszak számára ma Magyarországon többséget sem lehet kapni többé.

A nemzeti koncessziók kérdésén indul el s ezen fordul a katonai javaslatok sorsa. Abban a pillanatban, amikor egy kormány a magyar vezényleti nyelvre, magyar tisztek és ezredek hazahozatalára, nemzeti jelvényekre s esetleg a kétéves szolgálatra vonatkozó engedményeket magával hozza Bécsből, egy nap alatt vége az obstrukciónak s az ország belügyei egy hét alatt a régi kerékvágásba zökkennek vissza. Kézenfekvő dolog, hogy ezek az engedmények már eddig

— Henry, nézd csak!

Odanéztem és mit láttam? . . . Oh te drága nagyapa! te áldott jó ember! Egy szekrény alján ott találtam gondosan egymasmellé rakva felvágatlanul . . . a „Fecskek“ című kötetem egész első kiadását, a melyet „vásároltak, vásároltak, de a melyről nem beszélt senki“, mint Massol mondta.

Most már mindent értettem. Reszketve térdeltem le és gyöngéden simogattam végig a régi, de teljesen ép könyveket. Egyik-másikon ott volt a legtávolabb eső könyvkeskedéseknek a bélyege. Amikor megérintettem ezeket a könyveket, a jóságos öreg urat gondoltam láthatni, amint a várost befutkossa, hogy unokájának a könyvet megvegye, aztán haza jövet gondosan elzárja azt a szekrényébe. És több mint tizenöt esztendőn át tudta titokban tartani a csinyjét. Gyöngéd szíve semmiféle hálaszót sem akart ezért a jótettéért!

És ismételve eszembe jutott a megjegyzése, amikor a Massol levelét neki megmutattam: „Hát ez tett annyira boldoggá? No ez a földolog.“

Igen, akkor valóban boldog voltam. Egy későbbi sikerem sem ért fel azzal, amikor az első kiadásom elfogyott.

És ahoz az elmúlt örömhöz a legmélyebb hála társul most. Hála irántad, nagyapa, akit . . . nem, jobban nem tudtak szeretni, mint amennyire eddig is szerettelek. Te megtanítottál arra, hogy van a világon valami, a mi erősebb, ragyogóbb és jobban köti le az emberek háláját mindennél: a szív jósága.

is sokat foglalkoztatták a bécsi katonai köröket s makacs vonakodásuk is teljesen érthető, csak a vérré vált konzervativizmus négy százados multjára kell egy pillantást vetni. Ámde — s ezt határozottan állíthatjuk — ő Felségét meg lehetett eddig is győzni s a korona és nemzet közötti egyetértés már régen helyreállhatott volna, ha nem akadtak volna olyanok, kik egyoldalú információkkal meg nem tévesztik a koronát. A Tisza-féle kormányalakítás részletei és előzményei világosították csak fel az országot, hogy Fejérváry Géza báró erőszakos hajlamainál fogva éket vert a törvényhozás eme két faktora közé s hiába volt minden törekvés, hogy a koronát a nemzeti engedmények elengedhetetlenül szükséges voltáról meggyőzzék, minden törekvés hajótörést szenvedett az ellenkező információ, mely természetesen sokkal közelebb állott a bécsi körök felfogásához.

A korona tanácsosaira van utalva s ha egyik tanácsosa arról informálta, hogy meg lehet élni engedmények nélkül s a korona ezt elhitte, ezért gáncs nem érheti, nemcsak a kritikán felül álló loyális felfogása szerint, hanem a tárgyilagos kritika szempontjából sem. De igenis gáncs éri a tanácsadóit, ki a korona és a nemzet közé állva, a megegyezést megnehezítette s oka annak, hogy odafönt még most is arról tanácskoznak, hogyan lehetne engedmények nélkül boldogulni.

Reméljük, hogy Fejérváry Géza báró a történetek után le fogja vonni a konzekvenziákat s beismerve, hogy eddig ő állott a korona és nemzet között, félrevonul s lehetővé teszi a nemzet és korona egyetértését, melynek eddig ő állott utjában. Ez hazafiui kötelessége, melyet a nemzet elvár tőle.

A helyzet most már a következő: Az ellenzék elejéről fogva koncessziókat követel s mivel meg nem kapja, rezisztál. A kormánypárt nemzeti érzésű elemei, melyek szintén szükségesnek tartják az engedményeket, kezdetlől fogva küzdenek — intra muros — az elfogultság megszüntetésére s viselik ezért a gyanúsítások, bizalmatlanság, ellenséges indulat s ezerféle igaztalan támadás töviskoronáját; a nemzet és a nemzeti képviselő többsége szívesen enged, ha neki is tesznek engedményeket s ekkor a Metternich-korszak egy sötét árnyéka vetődik közbe s gördit ezerféle akadályt a boldogulás utjába.

És odaáll mögéje egy trakezió, melynek mindegy akármiféle uton-módon, csak ismét hatalomra jusson.

Félre az árnyakkal! Félre minden intrikával, beszéljen a nemzet királyával közvetlenül, egyenesen, föl emelt fővel. S ha a király úgy vonzódik magyar nemzetéhez, mint a hogy ez a nemzet hozzá, megfogják érteni egymást. Magyarország feltartóztatlanul halad a politikai önállóság útján. Ha megértik, még a hadügyi körökkel szemben is méltányos, jó barát tud lenni, de ha nem értik meg: erejét is meg tudja mutatni. S ha néha felreértés támad is korona és nemzet között, megtörtént már elégszer, a nemzet szeretettel uralkodója iránt mindig iparkodik megértetni magát.

De ha akad magyar ember akadnak magyar emberek, kik a nemzet és korona közti félreértést — bármily öntudatlanul is — kihasználni igyekeznek, ez nagyon gonosz következményekkel járhat, mert megrendíti abbéli hitünket, hogy királyt és hazát csak egyféleképpen lehet szolgálni, szeretni.

Vizsga.

Ünnepség, családi sátoros ünnep, Junius végén, ha bizonyos időben végig megy az ember az utcán, annyi díszbe öltözött fiúval s leánkával találkozik, hogy csupa gyönyörűség látni — a mint mondják — a szinte skatulyából kihuzott diáksereget. Ami szép akad a háznál, a mi díszesül szolgálhat a „gyerekek” az mind előkerül. Ha fiú: akkor ide vele a vasárnapi ünneplőre, ha leányka: akkor a csipke s egy kis aranyláncz a medaillel, meg a sárga czipő járja. A szegényebb gyerek is, ha egy két öltést tesz is a csizmáján, úgy bekei suviczkával az egész labbelit, hogy a foltot eltakarja a fénymáz ragyogása. Meg van hatva a vizsga napon nemcsak a papa, mama, gyám hanem még a konyha személyzet is; mikor utjokra bocsátják a kis tudósokat, az egész eselenség mustrát tart fölöttük s itt ott még a hetes is megszivlelendő tanácsokat ad, hogy a kis urfinak nincs jól begombolva lajbija vagy a harisnyája nagyon leereszkedik.

Szerepe van minden érdeklődésnek a nagy napokon, a vizsgálat napjain, mely szereplésről kedélyesen emlékszik meg egy jeles fővárosi író a következő közleményében.

Junius dereka az esztendőnek az a szaka, mikor minden paterfamiliás leginkább „atyának érzi magát.”

Már kora hajnali órákban fölserkenti az izgatottság a gyerekszoba álomittas népét. Pedig ki szeret s ki tud úgy aludni, mint a boldog gyermekek?

Hiába, ma van a vizsga s ez a korszakos esemény elkergeti az álom Istenét a fehér agyak felétől.

A leánynak föl kell piperészkednie, a fiú is gnadosabb kimosdatást igényel, s ez mind időbe telik. Azotul a vizsga egyrészt ünnepélyes, másrészt szigorú egy mozzanat a apró emberek életében. Merthogy nem csupa eminensekből áll ki a jövő reménysége.

Az élet sanyarlatai között a legelsőközé tartozik a nyilvános számonkérés az esztendő munkájának eredménye felől.

Azt hallom, már el is akarják végképp törölni, mert hogy tudományos és pedagógiai értelme, jelentősége nincs.

Valószínűleg igazuk van, akik így vélekednek, mégis kár lesz szegény vizsgáért, mert vele megint egy ősi hagyomány megy pusztulóba, holott az öröklött hagyományok teszik az élet költészetét.

Szinielőadásnak pedig kevesebb, élvezetesebb, különb egy iskolai vizsga akár melyik szenzációs operettenél.

A virágdiszszel ékes katedra, mellette az iskolások kiküldöttje, a félelmetes elnök. Az ódon, zöldesbe játszó, tisztos szalonkát a kiesített tanítón. Köröskörül a zsufolt-ságtól kipirult orozájú szülők. tulnyomóan mamák tömege, a kik ülve, állva szorongodnak s szomju lélekkel lesnek a maguk gyerekének a feleletére.

Aztán az alacsony padosorokban a tömérdek gyerek. A lányok fehér és rózsaszínű ünnepi díszben. A fiúk is lehető takarosan rendbeszedve, kinek hogy telik, ünneplőben.

Mindez kedves, szívhez szóló naiv látvány.

Hát még maga a vizsga! A feladott elemi problémák a számok, a nyelvtan s a többi rejtelmes tudomány csodás szövevényeiből. Egyik-másik hallatára titkon elszorul a zordon apa, hogy biz ő nem bírna megfejteni, mert hogy mindezen életbevágó fontosságú ismereteket apránként teljesen elfelejtette az élet küzdelmeiben.

Persze a zenitje az egész históriának a szavalás. Beszédes nép vagyunk s a világ egyetlen parlamentjében, nagygyűlésén, falusi kupaktanácsában nem ül együtt annyi született nagy orátor, mint nálunk.

Ez okon minden magyar gyerek szenvedélyes szavaló.

És akárki akármit mond, megható és gyönyörű dolog az, hogy:

„Ki áll amott a szirttetőn,
Hunyad magas falánál?”

Ez meg épen könyekre fakaszt minden érző anyai szívet:

„Ereszsz anyám engem is el
Szép vitézek seregivel?”

Oly egyetemes kardcsörtetés, szabad sárgiadal, zsarnok-elátkozás megy végbe egy ilyen gyerekvizsgán, hogy végezetül a legcsökönyösebb kozmopolita is valósággal háromszinűnek érzi magát.

Nincs is annál szebb imádság semmiféle vallás rituáléjába, mint amit a vizsga záradékául rázendítenek pufók, fitos, pajkos kedvtől duzadó, a tűzpróbán im ár keresztületesett apró magyarok éretlen, de valamely isteni harmóniában olvadó minden zenekari beosztást lábbal tipró hangon:

„Isten áld meg a magyart . . .”

A helyzet.

A kiszemelt miniszterelnök jelölt Khuen-Héderváry gróf horvát bán folytatja a tárgyalásokat Budapesten, sikerülne e neki a mai nehéz viszonyok között kabinetet alakítani és a parlament munkásságát helyreállítani.

Beható tárgyalásokat folytatott már Apponyi gróffal, Széll Kálmánnal. A bán programja — mint hírlík — azonos Kossuth Ferencz határozati javaslatával: el ejti a katonai követeléseket s pusztán arra szorítkozik, hogy a költségvetést, a kiegyezési javaslatokat tárgyalassa s a tavaly megajánlott létszám alapján kérje az ujjonczok megajánlását.

Ugy látszik tehát, hogy Bécs enged és így az ellenzék küzdelme eredményesnek bizonyult.

Döntő fontosságú politikai esemény, hogy Khuen-Héderváry felkereste Kossuth Ferenczet. Ez azt jelenti, hogy a békés kibontakozás remélhető, mert a gróf bizonyára jelentékeny engedményeket hozott Bécsből, különben nem látogatta volna meg Kossuth Ferenczet s nem folytatott volna vele hosszabb tanácskozást.

Ez a lépés egyuttal arra is enged következtetni, hogy Khuen-Héderváry a szabadelvűpárttal már tisztában van és meg egyezett, mert e nélkül legalább is korai volna Kossuth Ferenczcel való megbeszélése.

Politikai körökben nagy feltűnést keltett a grófnak ez a lépése, mely valószínűvé teszi, hogy a békés kiegyenlítés be fog következni. Az is valószínű, hogy nemzeti vívmányok várhatók, mivel az ellenzék leszerelése e nélkül meg nem történik. — Kossuth Ferencz határozati javaslatát Khuen-Héderváryval szemben csak úgy hajlandó a

függetlenségi párt fentartani, ha kellő garancziát kap, hogy jelentékeny jogos kedvezményekben részesül a nemzet.

Kossuth Ferencz ma este fogja a függetlenségi pártnak bejelenteni a horvát bánal folytatott beszélgetése eredményét.

A függetlenségi párt ma kedden este általános nagy értekezletet tart, melyre a párt összes tagjait a vidéken tartózkodókat távirati uton egybe hívták.

NAPI HIREK.

A szervező bizottság ülése.

A szervezeti szabályzat átdolgozására kiküldött bizottság tegnap délután tartotta első ülését. Az ülés délután négy órakor vette kezdetet. Jelen voltak: Puky Gyula főispán elnök, Kovács József polgármester, Boczkó Sámuel, Márton Imre, Komlóssy Dezső, Juhász Ignác, Szentessy János, Horváth István, dr. Fejér Ferencz, Ábrahám László, Vecsey Imre, Körner Adolf, Király Gyula, Oláh Károly, Bészler Károly, Csóka Samu, Szabó Kálmán, Vargha Károly, Kondor Kálmán, dr. Vargha Elemér, Illéssy Gyula. Puky főispán nyitotta meg az ülést, üdvözölte a megjelenteket. Előterjesztette, hogy a szervezeti szabályzat átdolgozása tovább nem halasztható. Közigazgatásunk fejlődése ezt feltétlenül megkívánja. A bizottság egyhangulag megállapodott abban, hogy a szervezeti szabályzat átdolgozása tovább nem halasztható, azt sürgősen véghez kell vinni. Elhatározták, hogy az egyes ügyosztályfőnökök előadói javaslata alapján fogják a tárgyalást megkezdeni. A tanácskozásban Fejér Ferencz, Komlóssy Dezső, Oláh Károly, Csóka Samu és elnöklő főispán vettek különösen részt. Az egyes ügyosztályfőnökök előadói javaslataikat lehető rövid idő alatt befogják terjeszteni s a bizottság megkezdi a részletes munkát. Utasították az előadókat, hogy az ügyosztályok hivatali létszámára is tegyenek pozitív javaslatot.

A szováti kivágott fák.

Pár nappal ezelőtt szová tettük a Szováton több ezer korona értékű kivágott akáczfák ügyét. Mint értesülünk, annak idején a feljelentés folytán Király Gyula tanácsnokot és Török Gábor erdőmestert bizta meg a tanács a vizsgálat megejtésével. A kiküldöttek a helyszínen jártak, de nem tudták megállapítani honnan, milyen értékű és mennyi akáczfát vágta ki a volt bérlők. Erről még a múlt hóban (elégg későn!) jelentést tettek a tanácsnak, a további teendőkre nézve utasítást kérve. A tanács intézkedett a továbbiakra nézve, arról még nem értesültünk.

A főkapitány szabadságon.

Boczkó Sámuel rendőrfőkapitány jövő hó 1-én hat heti szabadságra megy. A főkapitány a polgármesterhez intézett szabadságára vonatkozó bejelentésében egyideűleg arra kéri a polgármestert, hogy távolléte alatt helyettesítésével dr. K. Tóth Mihály mezőrendőrkapitányt bizza meg. A polgármester aligha tesz eleget a főkapitány óhajának, mert a szervezeti szabályzat értelmében a főkapitány állandó helyettese a bünyosztály főnöke, így jelen esetben is Végh Gyula a bünyügyi osztály főnöke fogja helyettesíteni a rendőrfőkapitányt.

Az erdőkezelés megvizsgálása.

A múlt évben a zárszámadások tárgyalása alkalmával a közgyűlés bizottságot küldött ki, hogy az erdőkezelés czélszerűségéről személyes meggyőződést szerezzen. Ennek a bizottságnak tagjaiul megválasztottak a következők: Király Gyula tanácsnok elnök, Ábrahám László főügyész, Rickl Antal, Komlóssy Dezső, Öry Mihály, Jobbágy János, Polgári Bálint, Hutflész Kázmér, Horváth István, Kertész János, Szentesy János, Zöld Mihály, Váczy János, hivatalból tagok Török Gábor erdőmester, Szücs és Balogh erdészek. A bizottság összehívására a múlt évben senkisésem gondolt. Most végre Kovács József polgármester intézkedett, hogy a bizottságot hívják egybe. Király Gyula egybe is hívta már a bizottság tagjait. A kiküldött bizottság, kikhez maga a polgármester is csatlakozik és velük esz a szakértőtől meghívott Pethő Lajos erdőfelügyelő is, e hó 26 án reggel hat órakor indul el az erdőségek megvizsgálására. Három napra van tervezve a bizottság utja. A megejtett helyszíni szemle után a bizottság a szerzett tapasztalatokról részletes jelentésben számol be a közgyűlésnek.

Kovács Lajos temetése.

Nagy és általános részvét kíséretében helyezték örök nyugalomra tegnap délután Kovács Lajos tanítóképző intézeti igazgató holttestét. A Rákóczi-utcai gyászháznál társadalmi életünk számos kitünősége a kollegiumi tanári-kar teljes számban megjelent. A koporsót a Rákóczi utcai gyászházról a Nagytemplomba vitték, a hol K. Tóth Kálmán lelkész bucsuztatta el az érdemes férfit. A koporsót nagy közönség kísérte el a Hatvan-utcai sírkertbe, a hol a Kovács-család sírboltjába helyezték el a holttestet. A családot a tegnapi nap folyamán a részvéltatókat nagy serege kereste fel.

Egy megszívlelendő kérelem a városi szervező bizottság elnökéhez.

Most mikor a szervező bizottság hosszú pihenés után ismét aktívba lépett, s hozzá kezdett városunk közéletére annyira fontos szervezési szabályrend letünk újjá alakításához, azon kérelemmel fordulunk a bizottsági elnök urhoz, szíveskedjék addig az érdemleges tanácskozást elhalasztani, míg a városi hivatalok főnökei, vezetői (legyen az bármily kisszabású osztály is) hivatalaikról, személyzeteikről, a mostani teendőikről lelkiismeretes, kimerítő leírást, jelentést, hozzá be nem terjesztenek, mert ha azaz anyag a bizottság rendelkezésére áll, helyes áttekintést szerezhet az ügy kezeléséről, s így mindenféle személyes intrikák ki lennének zárva, végül az az előnye is volna, hogy az eddigi gyakorlati alapon történnék a módosítás, javítás. Hiszen be kell ösmerni, hogy a gyakorlati élet tapasztalatai ily alkalommal sokkal becsesebbek, mint az elméleti bölcselekedések.

Felhívás.

Vettük a következő sorokat: A m. kir. földművelésügyi Miniszter ur 54374/14 szám alatt kelt rendeletével beküldötte az erdőri szakiskolák tanulóinak felvétele tárgyában kiadott pályázati hirdetést. Miért is felhivatnak az érdekeltek, hogy bővebb felvilágosítást végett Debreczen sz. kir. város erdőmesteri hivatalához fordulhatnak.

Üdvözlő levél dr. Kalmár Antalhoz.

Igen tisztelt kartárs Ur! Lelkem hazafiúi érzelmének teljességével üdvözlöm Önt a megpróbáltatás nemes harcza után, melyet oly férfiasan megvívott fenkölt elveiért s meggyőződéséiért. E fennkölt elvek és meggyőzések még az ellenfelek részéről is csak tiszteletet és becsülést érdemelhetnek, ezek tisztelete s becsülése teheti ellenfeleinket nemesekké és tisztességesekké. Igaz örömmel tölt el annak tudata, hogy Ön az Urnak 1903-ik esztendejében sokkal nagyobb és fényesebb sikerrel, sokkal több szerencsével vívta meg a hazafiúi elvek szent csatáját, mint én az Urnak 1900-ik esztendejében. Én három évvel ezelőtt egyetlen hírlapi cikkemért 2 hónapi államfogház szenvedésének ürittem ki emlékezetes ürmopoharát. Ön most három év után egy egész könyvet írhatott meg és adhatott ki ugyan-csak a független magyar állam eszméjének nemes szolgálatában — és ellenfeleinknek hozandó áldozat fejében, az ő thalmi érdemök dodelgetésének erőszakolt látszata kedvéért csak 3 hónapi államfogház szenvedésének ürmopoharát kénytelen kiüríteni. Ön iránt rokonszenvvel, tisztelettel és nagyra-becsüléssel viseltetik minden romlatlan igaz magyar! Fogadja ismételtén igaz tiszteletem és nagyra-becsülésem kifejezését. Debreczen 1903. június 23. Kartársra és hive dr. Király Péter író és ügyvéd.

Öngyilkosság szolgálatban.

Ugy látszik a katonai öngyilkosságoknak nem akar vége-hossza lenni. Alig irtuk meg a napokban egy katonának az öngyilkosságát, ma már egy másik öngyilkossági esetről ad számot tudósítónk. Cseke János gyöngyösi illetőségű fiu követte el a végzetes tettet. Hogy mi kergette a szerencsétlen ifjút a halálba; még nem tudjuk. Lehet, hogy a haza után való vágyakozás, lehet hogy a szerelem, vagy lehet hogy a nehéz élet elől futott a halálba. Cseke János a honvédségnél szolgált a második évet. Ma éjjel szolgálatban volt a honvédségi raktárnál. Éjjel három órakor elhagyta helyét és elment a Széchényi utca végén levő honvédhuszár laktanyához, ott fegyverével szíven lötte magát és nemsokára meg is halt. Barátainak nem tett soha említést, hogy micsoda tervei vannak, iratot sem találtak nála, melyből pontosan megiehetne állapítani öngyilkossági tettének okát.

A háziezred a hadgyakorlaton.

A debreczeni 39. gyalogezred július 25-én indul el a hadgyakorlatra. A Kossuth laktanyában már készülnek a kemény napokra, amelyek során az a tisztesség éri az ezredet, hogy a király előtt végez gyakorlatokat. Az ezred Pogel Pál ezredes vezénylete alatt július 25-én, szombaton reggel indul s másnap Tenkén tart pihenőt. Négy napi menetelés után — miközben ezred és brigad gyakorlatokat tart — Buziásra ér az ezred s részt vesz a lippai zárógyakorlaton. A hadtest gyakorlatok egyébként augusztus 19 én kezdődnek a Szilas, Niczkifalva, Jogár, Vermos és Jerszag környékén tartandó hadosztálygyakorlatokkal. Augusztus 27 től szeptember 1 ig lesznek hadtestgyakorlatok, a melyekben a temesvári hadtesthez tartozó összes csapatok résztvesznek. Szeptember 2-ika pihenő. A pihenés arra való hogy friss erővel fogjanak a bekövetkező napok eseményeihez: a királygyakor-

latokhoz. A királygyakorlatok szeptember 3-tól szeptember 7-ig fognak tartani.

Szombatüz.

Ma éjjel a Lamprecht (volt Biedermann) palotában tűz ütött ki. A tűzoltóság kivonult és csakhamar eloltotta. A kár jelentéktelen.

Az országos czipész-kongresszus

és czipészkiállítás előkészítő-bizottsága tegnap délután teljes ülést tartott, melyen a legujabban sürgősekké vált előintézkedéseket tárgyalták. A czipőkiállítás pavillonjának építését közelebb már megkezdik.

Vizsgálatok a kereskedelmi esti szaktanfolyamon.

E hó 24-én és 25-én, vagyis szerdán és csütörtökön tartják meg az esti szaktanfolyam vizsgálatainak szóbeli részét Novelli Ede urnak, a kereskedelmi tanintézeti felügyelő bizottság elnökének elnöklété mellett. A vizsgálatok az iskolaépület I. emeleti 16. számú termében mindkét napon d. u. 3 órakor kezdődnek.

Football-match.

Igen szép és nagy közönség gyűlt össze vasárnap délután a nagyerdei sporttéren, hogy gyönyörködjék ezen kétségtelenül egyik legizgatóbb sport élvezetbe. — A Budapesti Torna Club kombinált csapata mérkőzött a Debreczeni Torna és Kerékpáros Egylettel. A debreczeniek igen szép összjátékot mutattak és sikerült Oláhnak egy goalt löni. — Eredmény 9:1 a B. T. C. javára.

A belgrádi tragédia a színpadon.

Csodálatos, hogy milyen gyorsan burjánzik a vásári irodalom bolondító csalma-tája. Alig zajlott le Belgrádban a véres dinasztiairtó dráma, a szerencsétlen áldozatok sírja még be sem gyepesedett s a könyvpiaczon már is megjelentek azok a ponyvaremekek, a melyek az Obrenovicsok tragédiájával foglalkoznak. — Legutóbb egy karlsruhei színházi ügynökség hirdeti nagyhangon a legujabb színházi remeket. És pedig a következőképpen:

„Levangyözőve a színházak nagy ellensége a hőség!

A színházi pénztáraknál óriási a tolongás!

Most hagyta el a sajtót:

D R A G A.

Királygyilkosság vagy: A nép bosszúja.

Írta: Z e v e r i n B u d r o v i c.

1 felvonás. Bál a szerb udvarnál.

2 „ Sándor.

3 „ Az összeesküvés.

4 „ A királygyilkosság vagy: A nép bosszúja.

Az előadás fénypontja a szerb nemzeti himnusz.

Köszönetnyilvánítás.

A felejthetetlen jó férjemnek, néhai dr. Imre Gábornak végtisztességtételén oly sok felől és oly megható módon tanusított részvétért mindazon t. testületeknek és egyeseknek, kik kegyelmeik áldozatával fájó szívünkre enyhületet hoztak, gyászoló családom minden tagjának nevében hálás köszönetet mondok. Hajduhadház 1903. június 22. Özv. Dr. Imre Gáborné.

Disznóvénnyek pusztítói.

A fűvészkert disznóvénnyei közt, mely ékessége volt eddig a kertnek, a barbárkorba illő pusztítást vitt véghez néhány ismeretlen alak. A kert legszebb és legdrágább növényeit tépdesték ki s ezekből csak egy részt vittek el, a többit ott hagyták kitépve a kert bokrai közé eldugva. A barbár tolvajok ellen, a kik Debreczen egyedüli szépen gondozott kertjét sem kímélték, a rendőrség megindította a nyomozást. Dobos rendőrbiztos tegnap ez ügyben Kösilyszegre ment, mint ahogy az eddigi nyomok szerint a tolvajok menekültek.

Örökre kitiltották Debreczenből.

A javíthatatlan Szatmári Eszter újra a rendőrség börtönébe került, pedig csak alig egy hete hagyta el. A jeles firmát örökre kitiltották a város területéről, de ő azért visszakerült. Tegnap délután lopáson érték. A Pavillon laktanyához tartozó konyhakert veteményeit ásta fel s már egy zsák burgonyát szedett össze, mikor a rendőr elfogta.

Falb profécziái.

Egy berlini könyvesboltban most jelentek meg Falb jóvendölései az idei nyárra. Falb szerint az idén július első hete hideg és esős lesz, azután pedig igen száraz napok következnek. Július 9-ike harmadrendű kritikus nap. Július 20—24-ike közt viharok várhatók, kevés esővel, s aztán megint szép idő lesz. Augusztusban általában derűs, meleg napok lesznek, a hónap elejét és végét kivéve. Augusztus 24-ike elsürügu kritikus nap. Szeptemberben nagyon sok lesz az eső és a vihar, a hónap második és harmadik hetében folyton esni fog az eső, így tehát szeptemberben már nem lesz kellemes a nyaralás.

Egy elmaradt név.

A „Magyar Nemzet“ ebben a pillanatban azon a határon van, amelyen túl az élelápoknak a tere kezdődik. Még mindig nyugodt következetességgel közli az „obstruáció ellenes“ megyéknek, illetve városoknak a névsorát, azokét, amelyek földig hajolva hódolnak egy oly kormányának: a mely nincs. A nevezett félhivatalos lapnak a mai száma azonban enged egy hangocskát a magas skálából. A híres névsorból ma kimaradt egy név: Békés vármegyéé. Az Atheneumnak jó szedői vannak: nem azok a hibásak e miatt a kimaradt név miatt. Ellenben Békés vármegye volt az a híres vármegye, amelynek a híres főispánja kétszer szavaztatta le önmagát az obstruáció ellen.

A kofák szemtelenkedései.

Sokat irtunk már a kofák hallatlan szemtelenkedéseiről, akik türethetetlen állapotokat teremtettek a piacon. S bármennyit írjunk is, a hatóság még sem intézkedik, hogy a zilált viszonyoknak véget vessen. — Maga a nyomda-festékes betű, meg a beleöntött gondolat nem csinálhat rendet, csakis közvetve. De ép a közvetítő mulasztja el, az nem törődik vele, bármi történi is. Mi meg tesszük az első lépést, többi az illetékes fórum dolga, mely ilyen visszaéléseket tartozik megszüntetni.

Hanem úgy látjuk, kisebb gondja is nagyobb ennél. A közönség érdekeivel éppenséggel nem törődik s így aztán a kofák korlátlanul garázdálkodhatnak. A közönség már nem ismer a piacra menni, ha csak nem akarja magát holmi kofa kellemetlenkedésnek kiténi. Egyik munkatársunk ma épp szemtanuja volt egy ilyen jelenetnek, mikor a kofa megmutatja milyen korlátlan hatalmu tényezője ő a piacnak. Egy fiatal uriaszony csibékre alkudott egy parasztasszonytól, aki a csibe párjaért két koronát kért. A fiatal asszonyka azonban 1 kor. 40 fillért ígért neki. A parasztasszony már hajlott az alkura, amikor odajött egy terebélyes kofa-asszony s az alkuba beleszólt: „Adok érte 95 krajczart!“ Azzal már fogta a csibéket és az egyik párt ki is vette a fiatalasszony kezéből, aki ámult és bámult, azt sem tudta hamarjában, mit tegyen. Pirulva ment odébb. Amikor tovább ment, a kofa még arcátlanul megjegyezte, hogy ne vegyen csibét az, akinek nincsen pénze. Azt hisszük, bővebb megjegyzést nem kell a tényhez fűzni.

A „finomérzékű ökrök.“

Egy felvidéki ujságnak a legutóbbi számában szórói-ssóra ez a hír jelent meg:

„— Finomérzékű ökrök jártak a napokban városunkban és megtekintettek több előkelő boltot. Így a többi között befordultak egy mézárszékre s nemes szíjjal szaglaszták végig verrokonai czombját s oldalbordáit. Az egyik ökrök azonban figyelemre méltó állásba vágta magát s gondolkozott a beszippantott szag felett. Majd megfintorította orrát, mint akinek nem konvenial a szag s intett társainak, hogy vonuljanak el. Rendzavarás nélkül, illedelmesen meghajta magukat a halálrémült mézáros előtt, eltávoztak. — Utközben egy cipő-üzletet fedeztek föl. Beérve ugyancsak szaglasztak. De úgy látszik fölismerék kintpadra került bajtársaik bőrét. Nosza bömbölni, öklelődni kezdtek s bosszút akarván állni bajtársaik haláláért, összezuztak-törttek mindent, a mi eléjük akadt, míg végre kitombolván magukat, elvonultak.“

Szóval: az ökrök finomérzékűek és beszippantják a finom szagokat, azután meg ki szokták magukat tombolni és melán elvonulni. Azoknak az ökröknek tényleg jó a dolguk. Jó a dolga ama felvidéki lap szerkesztőségének is, amelyeknek ily pompás megfigyelésekre van idejük meg alkalmuk. Alföldi kollégaiknak, úgy az ökröknek, mint az ujságíróknak, bizony isten rosszabb a sorsuk.

Szenzáció a Hauer mulatóban.

Rendkívül érdekes estélye lesz ma az Angol királynőben mulató közönségnek. A világ legökéletesebb beszélőgépét a Zonophont fogják bemutatni olyan műsorral, a mely a legkényesebb igényeket is tökéletesen kielégíteni képes. — A zonophon ment mindazon hibáktól, mely a gramophon és a Phonographot kellemetlenné teszi. Nincs csőhangja, minden hangszert jellemzetesen teljes hangszínezettel ad vissza. Az ének, beszéd a legutolsó árnyalatban is tökéletes. Ma este a műsort úgy állították össze, hogy a közönség a férfi- és női ének- a karének-, különféle hangszerek és egész zenekarok

hangjait fogja élvezhetni. Mi akiknek alkalmunk volt már az előadásban gyönyörködni bátran állítjuk, hogy nem mindennapi élvezet részesei lesznek a jelenlevők.

Zóna reggeli a Frohner éttermében.

Folyton frissen csapolt sör, és Zóna reggeli, gazdag étlap szerint kapható a Frohner szálloda csinosan berendezett, Udvar-kert helyiségében.

Popper Dávidné

okleveles szülész nő lakása Debreczen, Hatvan utca 31 sz. az udvarban.

Távirat.

Khuen-Héderváry értekezlete a függetlenségi párttal.

Budapest, Ér. 1 ó. 30. p. Jun. 23.

Gróf Khuen Héderváry délelőtt 11 órakor Kossuth Ferenczhez ment, hogy vele és az ott jelenlevő függetlenségi képviselőkkel és pedig dr. Thaly Kálmánnal, Barabás Bélával, Justh Gyulával, Tóth Jánossal, Bartha Ödönnel, Komjáthy Bélával, Polónyi Gézával értekezzenek.

A tanácskozás a parlamentben 1 órakor még tart.

Vidéki hírek.**Nagy tüzvész.**

Nagy tüzvész dühöngött tegnap, Német-Bogsanban. A Spärger és Hoffmann cég raktárában támadt a tűz, mely villámsebesen terjedt s rövid másfél óra alatt az egész virágzó kereskedő telepet valamennyi épülettel, sőt két szomszédházzal is elhamvasztott. 30 hordó kőolajat, mely felrobbanás esetén nagy veszedelemmel fenyegette az egész helységet, sikerült idején kimenteni. A kár meghaladja a 150,000 koronát s csak részben volt biztosítva.

Agyonütött gyermek.

Három gonosz lelkű embert tartóztattott le a csendőrség a mult szombaton Szászváros baranyamegyei községben. Szabó Károly, Szőke István és Neusz János bányamunkások személyében. Tonhausz Pál bányamunkás 8 éves Paula nevű kis leánya szombaton reggel kiment a bánya telepi tárnák közé, ahol forgácsokat szedett, hogy ezt hazavigye tüzelni. A tárnák között dolgozó három ember elzavarta a kis leányt, aki el is távozott onnét, de mikor észre vette, hogy a munkások másfelé mentek, ismét visszatért és folytatta a forgácsszedést. A három ember egy rakás fa tetejéről leste a visszatérő kis leányt s amikor ez gondtalanul szedegette a tűzrevalót, egy hasáb kemény fát dobtak le a magasból a kis leányra. A nehéz fa a fején találta a kis gyermeket és rögtön agyonütötte. A gyilkosokat le tartóztatták.

Naponta

érkeznek

ujdonságok**MENTZE HENRIK ujdonságok áruházába****Piacz- és Szent-Anna-utca sarkán.**

A hol a nagyérdemű vevő közönség kenyelmére, bárki a legolcsóbb szabott árak mellett szeretheti be szükségletét, — u. m.: angol fapipák, szivar és cigaretta szipkák, sétatálcák, finom bőrárak, pénz, szivar és cigaretta tárczak, sport és gyermek játékszerek: **football labdák, teniszhettek, labdák; valamint teljes tennis felszerelések**; finom acél és késárak, ollók, zsebkések, borotvák és borotváló készülékek, háztartási különlegességek, alkalmi ajándékok, fésűk, kefék, illatszerek, és mindenféle pipere kellekeket.

Vizbefult gyermekek.

Ismét kaptunk hírt magukra hagyott gyermekek szerencsétlenségéről, Szeged tanján Csenyelén Horváth János földmives kilencz éves fia egy kubik gödörbe furdott és belefult. Kis József mórhalmi földmivesnek pedig István nevű egy éves fia fulladt egy tócsába, melybe a magára hagyott gyermek tehetetlenségében került.

Temetés halott nélkül.

Nagyváradról jelentik a következő meghatározó esetet: Kovács Lajos iparos attól való féltében, hogy súlyos betegen fekvő felesége meg talál halni, a minap megörült. A szerencsétlen embernek az a rögeszméje támadt, hogy a felesége már meghalt. Elment tehát egy temetkezési intézethez és koporsót, ravatalt rendelt. A temetésrendezők elszállították a temetéshez szükséges tárgyakat az iparos lakására, ahol meglepve látták, hogy sehol sincs a halott. Megkérdezték Kovács Lajost, aki azt mondta, hogy a feleségét időközben beszállították a kórházba és onnan lesz a temetés. Az emberek megnyugodtak és elmentek. A szerencsétlen ember ekkor elment a plébániára, ott bejelentve a temetés idejét s így szólta a káplánhoz:

— Jöjjön föltisztelendő uram, mert a feleségem várja önt.

A káplán azt hitte, hogy gyászbeszédet zartarta meg a szegény embert s ezért nem gyanakodott rá s elment a lakására. A koporsót már leszegezve találta. Csodálkozott ugyan, hogy gyászolók nincsenek és elvégezte a gyászszertartást. Eppen a beszételest végezte, mikor visszajöttek a temetkezési vállalat emberei és értesítették a papot, hogy mi történt. Felnyitották a koporsót és látták, hogy üres. Rögtön tisztában voltak vele, hogy szegény ember megörült. Telefonoztak a rendőrségre, ahonnan két rendőr ment ki s a szerencsétlen embert beszállították a közkórházba.

Gyilkosság helyett öngyilkosság.

Feltűnést keltő öngyilkosság történt a minap Aradon. Hodoba János 64 éves nyug. katonai börtönfelügyelő házában lakást bérelt Keller György cipész. Hodoba tegnap — nem tudni mi okból — este, mikor Kellerék éppen estebédjükkel ültek, az ablakon át rálőtt Kellerre. Keller, ki nagyot hall, azt hívén, hogy valami leesett, körüljárta a szobát, de miután meggyőződött róla, hogy semmi sem esett le, visszaült helyére. Alig ült azonban le, eldőrdült a második lövés, a mely Kellert fején találta, de nem tett benne kárt. — Kellerék erre kiugrottak az ablakon és a szomszédba menekültek. Alig érték ki az utcára, már a harmadik lövés is elsült, mely azonban nem talált. Az előhívott rendőrök átkutatták az egész lakást, de nem találtak senkit. A rendőrök ezután a ház környékének átkutatásához láttak, ahol csakhamar megtalálták Hodoba János holttestét. Melléből patakzott a vér, kezében görcsösen fogta a revolvért, melynek hat töltéséből négy hiányzott. Hogy mi vitte a szerencsétlen embert e végzetes tette, nsm tudják. Az ügyészség megindította a vizsgálatot.

Kirabolt vándorlegény.

Mánfa közelében néhány cigány az erdőben megtámadta az arra keresztül haladó Fáyer Károly vándorlegényt s miután órajától és felső ruhájától megfosztották, kezét és lábát összekötötték és az utmentén az egyik bokorba elrejtették. — Ugy találta meg délután egy paraszt ember. Az esetről értesítették a csendőrséget.

Miniszterelnök kerestetik.

Miniszterelnök kerestetik. A szabadellvü partból már nem telik. Ott minden második ember — akárcsak Szerbiában — vagy miniszter volt, vagy nem lesz soha sem miniszter. Legjobb értesülesem szerint a válság megoldása a legközelebbi napokra várható. Az új kormány deszignált feje nem más, mint Földvári Jakab ur, a télen-nyáron szandálban járó szabadalmazott magántudós. Tudósítónknak volt alkalma a kiváló férfit beszélteni, aki programját a következőkben ismertette:

— Első teendőm az lesz, hogy a hirlapok nyiltéri rovatát fölszabadítsam a nagyközönség számára. Ujjonnan alkotandó törvénynyel a sajtó köteleességévé teszem, hogy bárkinek nyilatkozatát teljes terjedelemben és díjmentesen közölje.

— További föladatomnak tűztem ki könyveimnek és röpirataimnak elterjesztését. Természetesen most már politikai terveimmel fogom megismertetni a közönséget. Föczélok az, hogy a helyzetet szanaljam. Tudósítónk azon kérdésére, vajjon inkább nem „szandálni“ öhajlja-e a helyzetet, Földvári ur határozott nem-mel és szandaljának jól irányított hátbaröpitésével felelt. Az intervjú ilyképen véget ért s így sajnálatunkra, nem tájékoztathatjuk kimerítőbben a kíváncsi nemzetet Földvári ur missziójáról.

Fölmerült egy másik kombináció is, mely Makkay Zsigmond képviselő urban látja a jövő kormányelnököt. A nagy székelly politikus így nyilatkozott tudósítónk előtt:

— Fötörekvésem oda irányul, hogy a „Pesti Hirlap“-ot félhivatalos lapommá tegyem. A képviselőház üléseit lehetőleg rövidre szabom. Ismerek külön szórakozást is a folytonos tanácskozásnál. Egyébként elárulhatom, hogy Légrady Károly urat titkárommá teszem. Terveimről egyelőre nem szólhatok, hadd törjék rajta a fejüket a grófi meg a baró urak.

Makkay ur végül oda nyilatkozott, hogy a priczzer nevezetű nemzeti italnak utcsarkokon való árusításáról erélyesen fog gondoskodni.

A késő délutáni órákban kaptuk a hírt, hogy Földváry és Makkai urak mellözésével Kassai Vidor nyugalmazott komikus van megbizva a kormányalakítással. Szemfüles tudósítónk természetesen nyomban fölkereste Kassai urat, aki komikushoz illő komolysággal felelt a föltett kérdésekre. A párbeszéd így folyt le:

— Milyen alapon áll uraságod?

— Ez a kérdése minden alapot nélkülöz, mert jelenleg ülőhelyzetben vagyok s nagyon csodálnám, ha föltételeznék rólam, hogy ön előtt állva maradok.

— Milyenek a kllátásai?

— Mint láthatja, elég kellemesek. Elöttem a park, magasba nyuló fáival, mögöttem a szépséges budai hegyek, oldalt . . .

— Pardon! Mi a programja?

— Nagyon egyszerű. Kuplékban kell elmondani mindent. Az emberek mosolyognak s akkor már minden rendben van.

— Kiket kínál meg a tárczával?

— Erre nem felelhetek. Ellenben kijelenthetem, hogy Solymossy Elek nekem ajánlott föl egy szivartárczát, Porzsolt Kálmán pedig pénztárczát, de az utóbbit indignációval — elfogadtam.

Már beszélgetés közben gyanítottam, hogy a Kassai-kormány rövidesen a Tiszakabinet sorsára jut. Föltevésebben nem csalódtam. Már az utczán értesültem, hogy Kassai Vidor el van ejtve.

Ki következik utána, nem tudhatjuk. Isten óvja minden gonosz csapástól hazánkat!

A hivataios lapban ma a következő hirdetés jelent meg.

Miniszterelnök kerestetik. Kvalifikáció: a katonai körök szimpátiája. Pályázatok báró Fejérváry Géza honvédelmi miniszter nevére küldendők.

Mongodin.

II. Rákóczi Ferencz fejedelem.

(Regényes történet.) (12.)

Irta: ifjabb Móríc z Pál.

(Halálhírnök a börtönben.)

Ez a halálhírnök nem volt más, mint a bécsujhelyi polgármester. A vérbirák által szerkesztett vádpontokat ez vitte be Rákóczi börtönébe. De Rákóczi vonakodott átvenni azokat. Követelte, hogy vagy birodalmi, vagy magyar törvényekben előirt törvényszék ele állítsák . . .

Erre a bécsujhelyi polgármester a börtön asztalára dobta a vadiratot; mert úgy parancsoltak, ha Rákóczi vonakodnék, akkor is hagyja ott. Komor, borotvált arcú német volt ez a bécsujhelyi polgármester. Mindamellet, mielőtt tavozott, figyelmeztette Rákóczit: Herczegséged pedig a pontokra harmincz napon belül megfeleljen. Ellenkezőleg beismerésnek vesszük e súlyos vádakat.

— Ha velem együtt rothad el e papiros a börtönben, akkor sem nyulok hozzá, Rákóczi meg így felelt. Követelem, hogy állítsanak törvényes bíráim elé!

(A nemes Lehmann kapitány.)

Belátta Rákóczi, hogy vesztésére törnek. Ha nem menekül, legyilkolják, mint legyilkolták nagyatyját . . . Lázongott a lelke ennyi gyalázatosságot, aljasságot, gonosz-ságot tapasztalván . . . Ámde megsegítette Istene. Hü felesége, kit magát is fogva tartottak egy bécsi kolostorban, de a Rákóczi ház egyéb barátjai is megmozdultak. Sikertült a herczeg pártjára megnyerni az öríző század fötisztjét, a nemeslelkű, őszinte Lehmann kapitányt, a ki az első látástól mindig tapintattal, szeretettel viseltetett Rákóczival szemben. És most midén arról volt szó, hogy a vérpadtól miként mentsek meg a nemes lelket, ő saját élete kockáztatása árán vállalkozott Rákóczi megmentésére.

Ez időközben a nemes porosz tiszt Rákóczinét is beengedte a sötét börtönbe. A herczegasszonyt al ruhában engedték ki a jó lelkű, a sorsán szánakozó apácák, férje börtönébe. Sok, sok viharos esztendő mult el, míg újból találkozhattak . . .

Lehmann kapitány örködött akkor a börtön ajtó előtt. De Lehmann kapitány szabadította ki a börtönből is Rákóczit. Egy fiatal zászlótartó, a Montecuccoli ezredbeli öcsese segítette vakmerő vállalatában.

(Rákóczi menekül a börtönből.)

A zsarnokság biztosra vette Rákóczi pusztulását, tehát még inkább neki bátorodott a magyar nemzet zsarolásában. Sótalan kenyeret evett a nép, tizenkétezer főnyi magyar sereg felszerelését sürge te az osztrák, hogy a magyar vér árán biztosítsa a sárgafekete zászlók harczy dicsőségét . . . De hajh! Rákóczi kimenekült a börtönből.

Novemberi este volt. Hamar alkonyodott. Hervadt levél zörgött a fákon. Az emberek is tunyhábbak, álmosabbak. A Rákóczi börtön ajtaja egy konyhára nyilt. Ott örködött a dragonyos katona. Csak a hold vilá-

gitotta a termet, honnét Lehmann kapitány valami ürüggyel távolította el az őrszemét. Ezt az időt használta fel. Rákóczi ez idő alatt menekült ki a kapitány szobájába, ahol már várta a vértés zászlótartó. Itten Rákóczi maga is a Montecuccoli ezred közvitézévé öltözött, kardot kötött az oldalára. Megölette a nemes Lehmann kapitányt, a ki még visszamaradt, csak később akart menekülni, mikor már a herezeg biztonságba lesz. Aztán a fiatal zászlótartó podgyászát vállára vetvén, szemére huzott kalappal, mint gazdáját, úgy követte a zászlótartót Rákóczi. Az őrségen szó nélkül engedték át.

A városnak egyik csöndes utcájában nyergelt lovakkal várták néhány hiv emberei Rákóczit. Mentve volt, Mire a nap feljött, már messze távol vágatott a bécsujhelyi börtöntől Rákóczi. Hü apródja Berzeviczy Ádám kísérte. Lengyelhon felé fordították a gyeplőt, a hová szerencsésen el is értek; noha az osztrák kormány vérdíjat tűzött ki a Rákóczi selyemhaju fejére. Tíz-ezer forintot ígértek annak, a ki élve elfogja. Hatezer forintot kapott volna az, aki véres tetemét mutatta volna be az osztráknak, a hoppon maradt vérbiráknak.

És Magyarhonban, mint a felhők mögül kigyuladó szivárvány, úgy terjedt a gyönyörűsége, hogy Rákóczi megmenekült a hóhérok keze közül és hogy lesz immár majd a szegény magyarnak vezére.

De Rákóczi ezen meneküléséhez véres emlék is fűződik. A nemes Lehmann kapitány noha kifeszítette a börtön rostély ablakát, noha kötelet is bocsátott az ablakból a földre, a gyanút nem kerülte el és a hoppon maradt dühöngő osztrákok lefejezték, testét felnégyelték. Szomorú őszi nap. Zörögtek, zörögtek a sárga hervadt levelek. Egy mártírral több volt az égben, hajh! De menekült nagy Rákóczi, a magyar föld legszebb virága, a magyar nemzet remény-

sége. Mint szél, száguldott vele a tajtékzó paripa. Áruhában ért a lengyel határhoz. Ott a legnagyobb barátsággal fogadták a bujdosókat; hisz épp a lengyelek nevezték az osztrákokat a szabad nemzetek ellenségének.

(Folyt köv.)

Millió hölgy

használja a „Feolin“-t. Kérdezze meg orvosát, hogy nem-e „Feolin“ a legjobb cosmetikai szer a **bőr, haj és fogaknak**. A legtisztálatlanabb arc és legesunyább kezek azonnal aristokratikus finomságot és formát nyernek a „Feolin“ használatával. „Feolin“ 42 leg-nemesebb és legfrissebb növényből összeállított szappan. Kezünknek, hogy a „Feolin“ használatát után az arczról a **ránccok és redők, börtüszök, pattanások, orrvörösség** stb. nyomtalanul eltűnik. „Feolin“ a legjobb fejhajtisztító, fejhajápoló és hajszépitő szer, megátolja a haj kihullását, kopaszodást és fejfájásokat. „Feolin“ a legtermészetesebb és legjobb fogtisztító szer. Aki a „Feolin“t rendszeren szappan helyett használja, fiatal és szép marad. Kötelezzük magunkat a **pénzt azonnal visszaadni**, ha a „Feolin“-nal nem lesznek megelégedve. Ára: 1 db. 1 kor., 3 db. kor. 2,50, 6 db. kor. 4.—, 12 db. k. 7.—. Postadíj 1 db-nál 20 fill., 3 db-tól felfelé 60 fill. Utánvét 60 fillérral több. Szétküldési főraktár:

Feith M. Bécs

VII. Mariabilderstrasse 38.

Raktár Debreczenben: **Tóth Béla** gyógyszerára, **Muraközy László** gyógyszerára a Naphoz.

Boros Testvérek nődivat áruházában
Divatos Ruhakelmék, Selymek, **Jó**
Jó Sefirek, Batisztok, Vász- **Olcsó**
Olcsó nak, Szőnyegek, Függő- **Divatos**
 nyök, Ágyterítő, Pipere **Olcsó**
 cikkek. **Divatos**

Eladó a varga-u. 34 sz. ház. Értekez-
 hetni Visky Sándor közkörházi
 gondnokkal.

Használt vetőgépek

13. 15. 17. 19. 21. sorosak teljesen kijavit-
 va felelőség mellett feltűnő olcsó árban elő-
 nyös fizetési feltételekkel kaphatók Piacz u.
 26. sz. a. gépraktárban a **nagyfőzsde ud-
 varon**.

767-1903. v. k. sz.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. jbiróságának V.
 2365/15—1901. sz. végzése folytán köz-
 hirre tétetik, miszerint Falk T. A. és fia
 czég részére Farkas Gyula és neje deb-
 reczeni lakosoktól 170 kor. hátralékos
 tőke, ennek esedékes 6% kamatai és
 eddig összesen 70 k. 78 fill. perköltség
 erejéig 1901. évi aug. hó 12-én bíróság
 lefoglalt és 654 koronára becsült buto-
 rok és egyéb ingóságok **1903. június hó
 24-én d. u. 3 órakor** kezdetét veendő és
 Ujfföldön, alperesek lakásán megtartandó
 nyilvános birói árverésen, a legtöbbet
 ígérőnek azonnali készpénzfizetés mel-
 lett, szükség esetén becsáron alul is
 elfognak adatni.

Debreczen, 1903. évi május 26-án.

Oláh Géza bir. kiküldött.

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
 Debreczenben, Fötér 31. sz.

Ajánlja a következő, közkedveltségnek örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arczépitő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan,
 nem zsiroz, tehát nappal is használható s az arcznak üde-
 séget, finomságot s hamvasságot kölcsönöz. Az arczot tisztí-
 tja s fehériti. Kiváló eredménnyel használható arczvörös-
 ség, májfolt, sörny, szeplő s egyéb börtisztátalanságnál.

— 1 tégely Harmat crème ára 1 korona. —

A kréméhez használandó poudert, a

Harmat-arcpor,

mely az arcznak üde, ifju színt kölcsönöz; három féle szín-
 ben kapható u. m. fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő
 illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik
 minden más készítménnyel. — Jól tapad és igen jól fed.

Próbadoz ára 50 fillér Nagyobb dobozó 1 és 2 korona.

A Mollitergin

a legkiválóbb arcz s különösen kéz bőr-ápoló folyadék, mely
 a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot
 kölcsönöz. Fehériti az arc- s kéz-bört. Teljesen ártalmatlan.
 Nem zsiros s nem piszkítja a ruhát. Hatása bámulatos és
 rögtöni! Napégette vagy szélkifujta kezeket vagy arczbört a
 legrövidebb idő alatt üdévé, finommá tesz. Megbaruult keze-
 ket, eldurvult kéz-bört fehérré, puhává változtat.

Egy üveg Mollitergin ára 1 korona.

Nagy raktár bel- és külföldi gyógyszerkülönlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerára a Kigyó-hoz Debreczenben.

Dr. Borsos-féle Növényi Hajszesz.

Megátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a haj-
 végek megtörését s megóvja a fejbőr-betegségektől. Illata kel-
 lemes. Hatása biztos. Használatát egyszerű. Nem zsiroz, nem
 piszkítja a fehérmüt. Teljesen ártalmatlan. Előegíti a
 hajnövést!

— 1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona. —

Dr. Borsos-féle Növényi Hajkenőcs.

Azok részére, kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a
 kenőcsnek baráta, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan-
 olyan kiváló hatású hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz.
 Ezen hajkenőcs is teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

— 1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona. —

A Mihalovits-féle

Iztelen Csukamájolaj

teljesen iztelen s szagtalan készítmény, mely undort nem
 okoz s e végből a gyermekek azt szívesen szedik.

A Mihalovits féle

China-bor.

China-vas-bor.

Condurangó-bor.

Pepsin-bor.

1 üveg ára

1 kor. 60 fill.

Szomorodni borból kiváló gonddal készült gyógyborok, me-
 melyek gyógyérték tekintetében versenyeznek minden e nemű
 készítménnyel.

Ritka alkalom!!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos uj mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos uj mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában

Debreczen, Kossuth-u. 5.

Kitünő minőségű

pirszén (kokszt)

fűtésre és műhelyek számára, továbbá

kátrány

épületek, zsindely és deszkatekők,
szőlőkarók bevonására

olcsó áron kapható

Debreczen sz. kir. város légszeszgyárában.

4610—1903 sz.

Hirdetmény.

Hajdúvármegye törvényhatósági bizottsága a f. év május hó 15-én kelt 27/3574 sz. határozatával a vármegye törvényhatósági utárlózatára az 1904—1909. években szükséges fentartási kavic beszerzésének vállalati uton beszerzését határozta el.

A fent említett szállítás biztosítása céljából az 1903. évi július hó 20-nak d. e. 10 órájára a vármegye alispánjának hivatalos helyiségében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A versenyezni óhajtok felhívattak, hogy a fentebbi szállítás végrehajtásának elvállalására vonatkozó zárt ajánlataikat az utvonalonként szabályszerűen egybeállított elosztási kimutatásokkal és mintakövekkel együtt a kitűzött nap d. e. 9 órájáig a nevezett hivatalhoz annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az ajánlathoz az általános feltételekben előirt ajánlati költségvetés végösszege 5%-ának megfelelő bánatpénznek az állampénztárnál, adóhivatalok, vámhivatalok, sóhivatalok stb. történt letételét igazoló pénztári nyugta csatolandó. Szóban forgó munkálatra vonatkozó elosztási kimutatások és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Debreczen, 1903. jun. hó 16-án.

Rásó Gyula

kir. tanácsos, alispán.

Schicht-szappan

Védjegy

szarvas

vagy

kulcs

legkiadósabb és azért a legolesőbb szappan.

Minden ártalmas vegytéktől tiszta.

Mindenütt kapható!

A vásárlásnál különösen arra vigyázzunk, hogy minden darab szappanon a **Schicht** név és egy a fenti védjegyekből rajta legyen.

8169.

1903.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város által a 4566—6454/1903. sz. t. végzés folytán az alább felsorolt iskolák tervszerű bővítése, illetve átalakítások fogantatásához szükséges építési munkák biztosítása céljából zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A teljesítendő munkálatok a következő összegekkel vannak előirányozva:

Megnevezés	Föld, kőműves burkoló munkák		Ács munkák		Bádogos munkák		Asztalos, lakatos, mázó és üveges munkák		Összesen	
	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.	kor.	fil.
Pacsirta u. fiúiskola	7473	47	2732	43	430	39	1153	80	11793	09
Homokkerti »	5937	99	1560	03	255	93	1221	06	8975	01
» leányisk.	5937	99	1560	03	255	93	1221	06	8975	01
Homokkerti fiúisk. tanítói lak	5233	33	2013	22	315	88	1375	40	8937	83
Homokkerti leányiskola tanítói lak	5233	33	2013	22	315	88	1375	40	8937	83
Kossuth-u. leányiskola	5627	60	2358	61	415	37	1622	40	10023	98
Együtt:	—	—	—	—	—	—	—	—	57639	75

Ötvenhétezerhatszázharminczkilencz korona 75 fillér.

Ajánlat tehető épületenként minden munkanemre külön-külön vagy egyes munkacsoportokra, avagy az összes munkára, továbbá az összes épületre munkanemenként vagy együttesen.

A pályázatban részt vehet minden kellő képesítéssel bíró vállalkozó és iparos. Írásbeli zárt ajánlatok fogadtatnak el, melyekben az ajánlatba hozandó egységárak vagy százalék engedmény betűvel és számmal tisztán, olvashatóan kiirandók Pályázó köteles ajánlatában kijelenteni, hogy a tervet, költségvetést, vállalati feltételeket és a helyi viszonyokat ismeri s azokat magára kötelezőnek elvállalja.

Minden ajánlattevő köteles az előirányzati összeg 5%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes értékpapirban a városi házipénztárnál letenni s a letéti jegyet ajánlatához mellékelni. Ily letéteket a városi házipénztári hivatal július hó 2-án d. u. 4 óráig fogad el.

A szabályszerűen bélyegzett írásbeli zárt ajánlatok f. évi július hó 2-án d. u. 5 óráig a polgármesteri hivatalhoz nyújtandók be, a beérkezendő ajánlatok f. évi július hó 3-án d. e. 10 órakor a városház nagytanácsstermében nyilvánosan bontatnak fel.

Elkészve beadott távirati vagy utóajánlatok, valamint kellően fel nem szerelt s kétes kifejezéseket tartalmazó ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A városi tanács fentartja magának a jogot, hogy a beérkezendő ajánlatok közül szabadon választhasson, vagy azok mellőzésével a munkák biztosítására másképen intézkedhessék.

Minden ajánlattevő ajánlatának a felbontástól számítandó 30 napig kötelezettségben marad.

A terv, költségvetés és vállalati feltételek a mérnöki hivatalban (Simonffy-utca 2/b. II. em. 13. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, ahol a kívánt felvilágosítások is megadatnak.

Debreczen, 1903. június 15-én.

A városi tanács.